

Karoličina lista: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta 5—
 Četril leta 2-50
 Mesečno 1—
Dunaj Avstrije: ----
 Celo leto 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 v. od 6 redne petičvrste; pri večkratnih oznanilih velja popust.
 „Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Rokoška ulica, 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11. 12. ure popoldne.

Za Slovensko Benečijo.

Dne 6. t. m. so poslanci dr. Rybar in tovariši vložili na ministrskega predsednika v zadevi narodnim razmeram primerne uprave v slovenskem delu Videmske province sledečo interpelacijo:

„Vsled velikih uspehov na naši južno-zapadni fronti se nahaja največji del italijanske province Videm v oblasti naše zmagonosne armade. S tem je omogočena osvoboditev tistih Slovencev, ki bivajo v občinah ob avstrijski meji, kojih število znaša približno 40.000 duš in katere je Avstrija l. 1866 odstopila Italiji.

Podpisani smatrajo za svojo dolžnost, da takoj opozorijo na te Slovence in na potrebo, da se ravna z njimi tako, kakor to zahteva njihova narodna posebnost, in to tem bolj, ker je po dosežanih izkušnjah opravičena bojazen, da bo nastopila tudi tukaj avstrijska uprava v italijanski obleki, kakor je to dolgo časa delala v Dalmaciji in do zadnjih dni v največjem delu Primorske, da, še celo — v največjo škodo avstrijskim interesom — v Albaniji.

Kako hudo se je svoječasno absolutistična in najhujšega policijskega duha prešinjena avstrijska uprava pregrešila tudi na beneških Slovencih, je razvidno iz tega, da so vsi Slovenci v Benečiji pri ljudskem glasovanju leta 1867 s samo eno izjemo glasovali za priklonjenje k Italiji, ki se jim je dozdelo zavetišče svobode. Seveda je bilo nato njihovo razočaranje tem večje, ko je „svobodoljubna“ kraljevina Italija začela z vsem pritiskom poitalijančevati Slovence v Benečiji.

Bila bi skrajno krvava ironija, če bi hotela avstrijska uprava nadaljevati to politiko, mesto da bi, oziraje se na narodno posebnost, premagala naravno nezaupanje tega prebivalstva in tako pripravljala pot za popolno združenje Slovencev v Benečiji z avstrijskimi Slovenci, kakor si to želijo najveljavnejši možje beneških Slovencev.

V ta namen se naj za upravo slovenskega ozemlja Benečije nastavi slovenski uradniki, kolikor je mogoče iz avstrijskega Primorskega, ki bi najtako stopili v stik z zaupniki beneških Slovencev ter apeljali kolikor le mogoče avtonomno občinsko upra-

vo. Zatem bi se morale takoj v vseh večjih krajih ustanoviti slovenske šole in nastati slovenski duhovniki v tistih krajih, kjer jih ni. Sploh bi se morali beneški Slovenci osvoboditi duševnega hlapčevstva, v katero so bili vključeni oči Italijanov toliko let. Vobče bi naj bila uprava človekoljubna in bi se naj opuščale take samovoljnosti, o kakoršnih se poroča iz drugih zasedenih ozemelj.

Življenjsko možnost in silo tega dela slovenskega naroda izpričuje že okolnost, da beneški Slovenci, ki so že v VII. stoletju, torej kmalu po prihodu Longobarbov, od severa in vzhoda vdrli v Furlansko ravan, živijo še danes notri do Čedad in Humina, dočim se sledovi nekdanjih germanskih gospodarjev te dežele nahajajo le samo še v raznih muzejih.

Z radostjo je slovenski narod pozdravil vsled zmag naših armad zopetno zavetje slovenske soške doline. Z zasedbo zemlje rojakov v Benečiji se še mu pa vrhutega nudi upanje, da bodo beneški Slovenci, kojih ozemlje se je že smatralo za izgubljeno, trajno združili z avstrijskimi Slovenci. To bi bila združitev, ki jo zahteva narodnostno načelo in katere tudi Italija, ki je vendar šla v vojsko ravno v imenu tega načela, ne sme izpodbijati. Uprava pa bi mogla to veselje skaliti in to upanje zmanjšati. V tej skrbi stavijo podpisani sledeče vprašanje:

Ali je vaša ekscelenca voljna, obrniti pozornost ces. in kr. vrhovnega armadnega poveljstva na v provinci Videm živeče Slovence ter v interesu istih, kakor tudi v interesu pričakovanega združenja tega ozemlja z ostalim slovenskim ozemljem izposlovati narodnostni posebnosti teh Slovencev primerno in to posebnost pospešujočo upravo?“

Ljudstvo in jugoslovanska ideja.

Celovec, 6. novembra.

Splošno se kaj rado povdarja, da slovensko ljudstvo ni istih misli, kakor naši voditelji, ki govorijo za nas na Dunaju. Posebno trdijo to o koroških

Slovincih, češ, ti nimajo sploh nobenega pojma o ciljih, katere tako trdno in vestno zasledujejo naši zagovorniki v državnem zboru. No, navaden hlapec, ki ni prišel niti preko domačega praga, pač umevno ne bo vedel tolmačiti vseh posameznih točk jugoslovanskega programa, saj jih do zadnjih dni ni hotelo razumeti celo nekaj izobražencev. In da navaden tovarniški delavec, katerega so v tovarni posušili in izželi in mu v njegovih spominih izbrisali besedo domovina, ne bo razumel ustroja te jugoslovanske države pod Habsburžani, je tudi umevno. Pa če bi tudi večina ljudstva ne imela smisla za take visoke misli, za to odrediščno pot bi tudi to še ne bil povod k izjavam, češ, jugoslovanski poslanci lažejo, ko govorijo, da stoji za njimi ljudstvo.

Da, za njimi stoji narod! Zakaj? Ker izvira iz ljudstva potreba rešitve. To potrebo, da se mora u-soda obrniti na boljše, to potrebo čuti domala vsak, še tako priprost človek, ki bi sicer tudi ne razumel dosti o politiki. Če bi prepotoval Slovensko Koroško in bi vprašal Slovence, če razumejo to jugoslovansko misel, bi res marsikateri odkimal, češ, nisem še kaj slišal o tem, a če bi ga vprašal, če je zadovoljen s sedanji razmerami, bi dobil povečini odločen „ne“ za odgovor.

To potrebo po pravičnosti, katera nam je tekom stoletij krivičnega nasilstva prešla v kri, to čuti mali otrok, ko mu ubijajo v šoli vso ljubezen in spoštovanje do rodne zemljice in do svoje matere, ko križajo njegovo nežno dušo; to potrebo čuti navaden kmet, ki ne more razumeti, da bi svoje državljanske dolžnosti ne smel opravljati v svojem jeziku; to potrebo čuti slovenski oče, ki mora učiti doma svoje otroke v materinščini; to potrebo čutijo naši posli, ki dostikrat ne znajo čitati niti svojih poselskih knjžic; to potrebo čuti naš delavec v tovarni, katerega uničuje tuji kapital! In tem višja je ljubezen v srečo in tem bridkejša postaja želja po odpomoči pri naših izsolanih sinovih, ki morajo po kruh na tuje, pri naših učiteljih, ki narodno umirajo med Nemci, pri našem izobraženstvu, ki gleda, kako veže sila roke in prodira in prodira. To so čutili vsi že davno.

A danes, ko smo preživeli dobo narodnega mučeništva, nasilja, ko so presedeli naši voditelji ted-

LISTEK.

Na Juršetovem.

V spomin padlemu Lojzetu Šarh iz Ruš.
 V. N.

„Tam na planini hišica nizka,
 Ko se je spomnil, srce mi vriska,
 Gori nad hišo šumeči gozd,
 Oj tam bi presanjal vso lepo mladost.“

V resnici, moj spomin na tisti grič „na Juršetovem“ je združen s koščkom poezije. Prijazni dom samuje pod košatimi drevesi. Mala, starodobna okna veselo kukajo izmed zelenja ter te vabijo in kličejo, da prideš bližje. Polne so nageljnov, polargonij in rozmarina. Za to skrbi Anka, najbrhkejša domača hči. Rano v jutro, še predno zarja obžarja brda in klance, jim ona zaliva in njena zaokrožena usteca pojejo med delom lepo slovensko pesem. In zvečer, ko tihi mrakovi razgrnejo krila čez krajino, je ona spet pri svojih olepotičenih okencih in cvetličnih grešicah.

Ej, lepi so bili časi, ko sem hodil na Juršetovo občudovat Ankin vrtiček. Takrat je bilo na Juršetovem še živahno življenje. Bili so doma še vsi fantje, lepi, mladi Juršetovi fantje.

Ako bi bila Juršetovega očeta vrgla bolezen na smrtno posteljo, težko bi se bil odločil, komu naj izroči gospodarstvo. Dasi še vsi fantje mladi, kazali so v dejanjih, da bodo nekoč vsi prav pridni, na-

predni, dobri gospodarji. Zato tudi niso pogrešali očeta, ki se je bavil z gozdarstvom daleč od doma, vse so opravili sami na posestvu. Alfonz, najstarejši izmed treh, je govoril le o kmetijstvu, kadar sva se pomenkovala. „Toliko se bo dobilo pri teličkih, ako bo dovolj sena — fista njiva za koruzo je dobro pognojena — jutri grem h kočji po ovsene kopice — oni teden bomo mlatili . . .“ In tako je šlo vedno naprej.

Joško, mlajši, teoretično šolan kmet, pa je vedno tuhtal, kako bi se dalo z racijonalnim gospodarstvom priti do večjih dobičkov. Vzel je puško na ramo, v usta je vtaknil barbiko-pipo, ki nikdar ni bil brez nje, pa mene je vzel seboj in krenila sva gori za jarkom mimo jesenov po strmem travniku.

„Vidiš, tukaj-le bo treba globočjega jarka, doli nižje zatvornice in potem turbine, pa bomo mlatili s strojem na vodno gonilno silo. Veš, doma v hlevu bom napravil tla iz betona in zleb za odtokanje vode-gnojnice. Sedaj se gnojnica preceja v zemljo in to dela tla vlažna in za živino nezdrava.“

Nek kos prisojenega griča je hotel zasačiti z vinsko trto. Mislim — mi je pravil — za „Goethe št. 9“ bo ta zemlja jako dobra. To so bili pomenki z Joškom.

Najmlajši, Lojze, lep fant kakor dekle, tudi lasje je nosil dolge, neostrižene, da jih je komaj pokrtil s kladetom, kakor je imenoval svoj klobuk, pa je govoril malo, a delal kot živina. Po resnici, nekoč, ko smo spravljali seno, je potegnul namesto sivec, ki so se pasli v senci, do ročic naložen voz s senom, kakor za igračo. Ko smo seno tlačili na podstrešje, vrgel je s podajajnikom toliko jedenkrat, da so ime-

le vse tri: Anka, Brigita in dekla, dovolj ogibati. Najlepše pa ga je bilo gledati pri oranju. Njegove brazde so bile ravne, da je bilo kaj; ležale so druga na drugi enakomerno, da je bil skrit ves plevel in tudi gnoj, tako da je imela Anka za njim malo popravljati. Zato pa se je tudi večkrat ozrla gori na reber pod lipo, kjer sem ležal jaz, ju gledal mlada in brhka pri delu in užival lep pomladni dopoldan.

Pri tem opravilu sem ga tudi videl najzadnjikrat. Lani je bilo pred Veliko nočjo, ko sem pisal v „Straži“: „Doli na rebru orje Lojze, najmlajši Juršetov fant, korajžen in vesel pa gre i jutri k vojaškemu naboru.“

Da, tudi nanj je prišla vrsta. Anka ga je oktila z najlepšim cvetjem.

Brigita mu je privezala za klobuček širok slovenski trak, in šel je doli po klancu in si zapel:

„Oj kdo bo vresje kosil,
 oj kdo bo ajdo žeu . . .“

in ko se je povrnil, je nosil bel listek za svojim klobukom!

Minulo je leto. Za „Sveto Goro“ na večerni strani je ugašala krvava zarja. Rezevni bataljon 47. pešpolka je bil poklican v jarko in zasede. Med moštvom neke stotnije se nahaja tudi Lojze. Vesel je in korajžen, kakor doma, v izpodbučo vsem tovarišem. Kadar prifrči po zraku granata in jekne tu ob skalo, brez da bi zadela, napravi Lojze pikro opazko:

„Slabo streljate, falotje!“
 Ko moštvo izve, da izvedejo po noči napad na laške pozicije, opomni Lojze:

ne po zaporih, sedaj je narasel klic po odpomoči po vsej Slovenski Koroški tako silno, kot nikdar prej. Sedaj, ko je pokopan cvet naroda na bojišču ali pa je prišel obsut in obrtan nazaj v domovino, sedaj sta stopila pojma o pravici in dolžnosti v kričeče naspotje. Predrugačiti se mora, v tem si je koroško ljudstvo edino.

Kako je pa rešitev mogoča, o tem pa odločujejo od naroda v to izvoljeni poslanci, katerim narod torej zaupa sebe in bodočnost. In ti poslanci so se zedinili, da je mogoča edino ta pot, ki vodi v združeno Jugoslavijo, torej je ta cilj naš cilj, jugoslovanska ideja tudi naša ideja. Pač pa je dolžnost vseh rodoljubov in narodnih delavcev, da seznanijo ljudstvo sedaj s to rešilno potjo. Edina možnost, ki nam je za to delo odprta sedaj, je delo z razširjevanjem listov. Naše liste v naše hiše! Potem bomo vsem, ki dvomijo o zaupanju ljudstva v voditelje, lahko smelo pogledali v obraz: Pred svojim pragom pometaj! Sedaj velja: Kolikor „živijo“-klicev v veliki družbi, toliko novih naročnikov za „Stražo“ in „Mir“, da se narodnost v srcu in v dejanju izenači in poljubita.

Država in narodi.

Kadar hočejo Nemci opravičevati svoje „Belange“ po nemškem državnem jeziku in nemškem nadvladju v državi, jim je zelo priljubljena fraza, da morajo posamezni narodi podrediti svoje zahteve interesom države. Toda v čem obstoji v resnici interes države? Gotovo samo v zadovoljnosti narodov. Vprašati se moramo: Ali so narodi tu radi države, ali država radi narodov? Odgovor se mora glasiti le, da niso tu narodi radi države, temveč država radi narodov. Iz tega pa moramo izvajati daljno posledico, da niso narodi oni, ki morajo podrediti svoje interese takozvanim državnim interesom, temveč da se mora država urediti tako, kakor to odgovarja interesom v njenem okrilju združenih narodov.

Dežele avstro-ogrskje monarhije tvorijo po svoji zemljepisni legi gospodarsko enotno ozemlje in one so brezdvomno navezane druga na drugo. Kaj bi li bili Češka in Ogrska kot samostojni državi, z lastnima carinskima ozemljama, odvisni od carinske in prometno-tarifarične politike svojih sosedov? Kaj slovenske dežele brez velikega gospodarskega zaledja? Pripadnost k monarhiji zagotavlja proizvodom češke industrije in ogrskega poljedelstva 50 milijonov prebivalcev broječe odjemališče brez ozira na to, da jim ta pripadnost odpira svobodno pot do morja. Veliki in važni gospodarski interesi govore torej v prilog ohranitve monarhije. In ti interesi ostanejo, dokler ne bodo odpravljene carinske meje in dokler ne bo s stalnimi mednarodnimi dogovori, oziroma z zvezo narodov onemogočeno, da bi en narod oviral svobodno tekmovanje drugega. Na to pa v doglednem času pač ni misliti. Kot pristaši svobodne trgovine in zveze narodov moramo to le obžalovati, a računati moramo s tem dejstvom in danimi razmerami. In vsled teh razmer ostanejo narodi habsburške monarhije še dalje navezani drug na drugega. To je bil tudi argument, ki so ga Nemci dosedaj izrabljali in zlorabljali v prilog svojih hegemonističnih stremljenj, češ, da morajo narodi, ali kakor pravijo Madžari, narodnosti, podrediti v skupnem interesu svoje lastne interese višjim državnim interesom. Toda teh državnih interesov ni. To, kar nam se vedno predstavlja kot državne interese, so le interesi Nemcev in Madžarov. Pravi državni interesi so istovetni z interesi narodov, oziroma narodne celokupnosti. In-

teres celokupnosti pa je, da so zadovoljni vsi njeni deli

Gotovo je, da morajo v vsaki urejeni družbi posamezni njeni člani podrediti svoje individualne interese interesom splošnosti. Ti interesi zahtevajo, da posameznik disciplinira svojo lastno zahtevo, da ne posega v pravice drugih in jih ne ovira v njihovem razvoju. Ako vzamemo n. pr. človeško družbo kot celokupnost, vidimo, da je vedno največja beda na eni strani tam, kjer je največja obilnost in največje razkošje na drugi strani. Obilnost in razkošje enim morajo plačati drugi s pomanjkanjem in bedo. Družba, v kateri naj bi vladale zdrave razmere, mora zato stremeti za tem, da se razlike izravnajo. Oni, ki trpe pomanjkanje in bedo, se ne morejo zadovoljiti s frazo, da morajo svoje interese podrediti interesom celokupnosti. Ali res zahtevajo ti interesi, da morajo eni trpeti na korist drugih? Nasprotno: interesi celokupnosti zahtevajo, da se oni, ki žive v izobilju in razkošju, odpovedo svojim predpravicam v korist onim, ki trpe pomanjkanje in bedo, ker je le tako mogoče vzpostaviti ravnotežje družbe in urejene razmere v njej. Družba ni zato, da bi ovirala razvoj posameznih članov, temveč zato, da ga pospešuje, ona mora nuditi posameznim članom one možnosti razvoja, ki bi ga ti ne mogli nikdar doseči, ko bi bili navezani sami na se. Zato je pa tudi v vsaki urejeni družbi dolžnost vseh njenih članov, da se medsebojno podpirajo, da ne ovirajo razvoja drug drugega, da drug ne posega v pravice drugega.

Kar velja o človeški družbi v njeni celokupnosti, to velja tudi o vsaki drugi družbi in torej tudi o državi in njenem razmerju do posameznih narodov. Ali so pa v sedanji habsburški monarhiji dani vsi ti pogoji? Poglejmo nas Slovence. Na vsakem koraku nas ovirajo Nemci in nemški birokratje v našem razvoju, toliko narodnem, kakor gospodarskem! Dočim snujejo Nemci po slovenski zemlji svoje šole kjer se jim ljubi, naj so že potrebne ali ne, bi slovenska šola n. pr. v Gradcu, ki je glavno mesto po tretjini slovenske dežele in ki ima samo močno slovensko manjšino, ne obstojala niti 24 ur. Zadelala bi jo enaka usoda, kakor svoj čas italijansko pravno fakulteto v Inomestu. Dočim imajo Nemci takozvano zaključeno nemško ozemlje, za nas tako ozemlje ne obstoji. Posledica tega je, da se vsak Slovenec, ki se izseli v nemško ozemlje, ponemči, dočim si morejo Nemci na slovenski zemlji ohraniti svojo narodnost. Gospodarske razmere silijo našega delavca, da zapuša v vedno večjem številu rodno zemljo, iska joč zaslužka v nemških mestih in industrijskih krajih, dočim pospešuje po večini v nemških rokah se nahajajoča industrija naseljevanje Nemcev na slovenski zemlji. To so razmere, ki nam onemogočajo vsak zdrav in krepek razvoj in tem razmeram ne bo konec, dokler ne dobimo tudi Slovenci svojega zaključnega narodnega ozemlja.

In Hrvatje? Večina hrvatskega sabora je za splošno in enako volilno pravico. Toda hrvatski delavec vzlic temu ne more dobiti volilne pravice, ker tega ne dopuste madžarski mogotci. Kakor v vprašanju volilne reforme, tako je tudi na vseh drugih poljih Hrvatska ovirana po Budimpešti v svojem razvoju.

Pa kaj naj rečemo šele o Bosni in Hercegovini? Vsi sklepi deželnege zboru so odvisni od potrtila skupnega finančnega ministra, dunajske in budimpeštanske vlade. Ali ni v očigled temu naravnost norija, ako grof Černin izjavlja, da je tudi on za samoodločevanje narodov?

V več ali manj podobnem položaju kot mi Jugoslovani se nahajajo tudi vsi ostali narodi monarhije, ki so brez izjeme ovirani korak za korakom v svojem razvoju po Nemcih in Madžarih. Vse to pa se vrši v takozvanem državnem interesu. In vendar je ravno nasprotno res. Da so posamezni narodi ovirani v svojem zdravem razvoju, utegne pač odgo-

vtati šovinističnim in imperijalističnim stremljenjem Nemcev in Madžarov, a nikakor ne državnim interesom, pač pa je naravna posledica tega, da se pojavljajo nedobežna stremjenja.

Gotovo! Državni interesi zahtevajo, da posamezni narodi podrede svoje interese interesom celokupnosti. Toda ti interesi nikakor ne zahtevajo, da bi morali narodi biti nemški in madžarski helotje, pač pa, da se Nemci in Madžari odpovedo svojim šovinističnim in imperijalističnim stremljenjem na strodo drugih narodov.

Armada izgubljenih.

Prejeli smo:

Ko je cesar Avgust zvedel za strašen poraz svojega poveljnika Varona v tevtoburškem gozdu 1. 9 po Kr., je kakor besen letal po svojih sobanah in vpil: „Varon, Varon, vrni mi moje legije!“ Blizu 40.000 krasnih mož je posekal sovražni meč, drugi so pa prišli v grozno germansko sužnost. Marsikateri rimski gizdalin, ki je prej ponosno nosil glavo po rimskem foru, je moral potem kot suženj svinje pasti v divjih, mokrotnih in temnih gozdovih.

Tudi nam se nasproti tistim, ki so zakrivilo to sedanjo vojno, vije iz prs bolesten vsklik: „Vrnite nam naše čete vrlih mož in krasnih mladeničev!“ Blizu 7 milijonov žrtev štejejo že na vseh bojiščih. Koliko jih spi večno spanje v tuji zemlji, koliko jih je utonilo v rekah in morjih, koliko pomrlo v trdem vjetništvu, koliko je pogrešanih, ki se ne bodo nikdar našli, koliko pohabljenih za celo življenje.

A ne mislimo razpravljati o tej strašni „armadi izgubljenih“, kjer itak drugo ne pomaga, kot da izgubo s tiho bolestjo prenašamo, rajne ohranimo v častnem spominu in kot verni kristjani za nje molimo.

V mislih imamo neko drugo „armado izgubljenih“, kjer pa moramo in moramo pomagati. Pred seboj imamo oklic „avstrijske zveze skrbstva za pijance“ (Die oesterreichische Vereinigung für Trinkerfürsorge), ki ga je podpisalo sedem ministrov, pet cesarskih namestnikov, med njimi štajerski cesarski namestnik grof Clary-Aldringen, več deželnih predsednikov, poslancev, uglednih pisateljev, učenjakov itd. Tudi dunajskega župana dr. Weisskirchnerja najdemo kot častnega predsednika. Kolikor nam je znano, še ta oklic v slovenskem časopisju ni prišel v pošte.

300.000 pijancev v Avstriji v mirnem času pred vojno! beremo v tem oklicu. 300.000 eksistenc, ki so vsled alkoholizma prišle ob svoje imetje, ob dušno in telesno zdravje, ob poštenje in dobro ime! To je v resnici žalostna „armada izgubljenih.“ In v tem številu so šteti le tisti, ki so oblastveno označeni kot pijanci. Koliko pijancev pa se potika po svetu, ki še pri oblastvih niso dobili „črne pike“! Vseh skupaj bi menda našteali še enkrat toliko. Za njimi pa tiče stotošči nesrečnih žen in nepregledne čete blelih, slabotnih, duševno in telesno pohabljenih otrok, ki imajo nesrečo, da so rojeni od očetov-pijancev. Po tem pa nepregledne vrste malih križev na pokopališčih prezgodaj umrlih bitij, ki so vsled pitja svojih staršev prinesla premalo življenjskih moči na svet! Koliko se skriva za temi številkami pomanjkanja, koliko nenravnosti, vsakovrstnih boleznih in hudodelstev, pa pravcato gnojišče tuberkuloze in spolnih bolezni! V resnici, to je črv, ki izjeda na korenini fizično in npravno moč avstrijskih ljudstev.

Ali morda mi Slovenci nismo zažeti pri tem strahotnem pojavu? Le slepec in brezvestnej bi mogel to trditi. Pojdi širom slovenske domovine, pa se lahko na lastne oči in ušesa prepričaš, kaj se tukaj godi. V vsaki župniji najdeš na ducate lahkomišljenih ljudi, ki od države podeljeno podporo zapijejo, vidiš lahko, kaj uganjajo vojaki, ki prihajajo na dopuste. Ljudje imajo denar, pa ga ne znajo prav nič ceniti, češ, denar itak nič ne velja, torej ga zapijmo.

Čudno, veliki bogatini in oderuhi grabijo denar skupaj in jim nikakor ni brez vrednosti, ljudstvo pa svoje borne noviče nosi v krčme, češ, saj denar nič ne velja, in tako se bo obistinil oni stari izrek: Kdor ima malo, se mu bo še to odzvelo in dalo tistemu, ki ima več, da bo imel obilo. Priprost človek ne zna ceniti svojega skromnega imetka, pa ga sam požene v žep kapitalistu! Tako bodo ljudje s svojo kratkovidnostjo in lahkomišljenostjo sami še pripomogli, da bomo po vojni imeli peščico milijonarjev in milijarderjev, na drugi strani pa ogromno množico siromakov, ki jih bo kapital tepel s svojim bičem. Tedaj se bo prav pokazalo, kako resničen je izrek švicarskega zdravnika dr. Minga: „V kugi alkohola tičijo najmočnejše korenine socialne bede.“ Ogromne svote, ki se leto za letom izdajajo za alkoholne pijače, odpadejo na široke ljudske sloje, ki bi ta denar krvavo potrebovali za nujnejše reči, za: hrano, stanovanje, obleko, duševno izobrazbo. Čim več se zapije, tem cenejše in slabejše stanovanje se išče, tem slabša hrana, tem bornejša obleka, o naročevanju knjig in časopisov niti govora ni, saj alkohol daje bolj pametne misli, kakor vsi časnikarji!

Skrajna lahkomišljenost in popivanje nam dajejo slabo prognozo za bodočnost. Vredno je, da se zanimamo za akcijo, ki jo je začela imenovana avstrijska zveza.

„Fantje, nocoj bomo pa mlatili!“ —

Tista noč je bila groze polna, v peklu ne more biti dosti hujše. Ko je naslednje jutro posijalo solnce na bojno polje, našlo je tam med umirajočimi soškimi junaki tudi — Lojzeta. Ranjen je bil od drobca granate na glavi in je umiral preko 24 ur. Drugi dan je izdahnul.

V gozdovih okoli Juršetove pristave je zveveto rdeče vresje. Ob potoku na travniku so vzbrstle vrbe in na oknih so zažareli Ankini nageljni. — Ona še vedno pridno zamaka cvetke in jih neguje, a nič več ne poje zraven, bogve, kaka bolečina je ranila njeno srce.

Bilo je tisto noč, ko je padel Lojze. Burja je tulila okrog hiše in se divje zaganjala ob vogale. Juršetov pastir se je iz strahu zaril do grla v seno. Pes Varih, ki ima lise nad očmi (taki psi, pravijo pri nas, vidijo smrt ponoči), je bolešno tulil. Na podstrešju je zaropotalo, da se je Anka prestrašena zbudila. Vežna vrata so se odprla na stežaj, Anka pa je znala, da jih je zvečer celo zaklenila. Stekla je klicati mater:

„Mati, to mora biti „znamenje!“

„Lezi, Anka, lezi in moli!“, jo je potolažila dobra mati. „Burja piše, nič ni drugega!“

Anka se je skrila pod odejo, njene ustnice pa so šepetale:

„O Marija, ohrani mi brate zdrave, v Tvoje varstvo jih priporočam...“

Teden dni pozneje je prišel orožnik in povedal, da je padel Lojze. Mirno je pravil, kakor da bi kdo rekel: „Ti, zunaj pa pada dež.“

— — —

Danes je krasen oktobrski popoldan. Ves Koterski zaliv je obzarjen od milega jesenskega solnca, le sivi Lovčen je skrit v meglini, kakor da ga je nečesa sram.

Pod oknom moje pisarne šumljajo valovi sinje Adrije in njih šumljanje doni na uho, kakor žuboreči smeh lepe Dalmatinke. Pred mano ležijo pisma od dragih, ki jih tolikokrat prebiram, da osvežim vse lepe, pa tudi grenke spomine. Med pismi najdem tudi žalostno poročilo, dobil sem ga, ko je padel naš Lojze. Zato mu posvetim te vrste, saj si je zaslužil, da njegov spomin živi med znanci.

Na solnčni primorski zemlji se vrstijo tisoči in tisoči grobov soških junakov. Ti grobovi se mi zdijo, kakor trdni mejniki. Mislim, največ teh mejnikov smo postavili mi, Slovenci. Tudi Juršetova družina jednega!

V mojih prsih pa živi prepričanje, da preko teh mejnikov nikdar ne poseže roka nobenega sovražnika po posesti naše, z veletoki slovenske krvi, z rekami naših solz plačane slovenske zemlje!

Pozdravljena kraška tla, pozdravljena moja lepa domovina!

V Koterskem zalivu, dne 17. vinotoka 1917.

Veseli nas, da vidimo na čelu te akcije kakor častnega predsednika štajerskega namestnika, a bojimo se, da bo vse to zopet ostalo na papirju in v teoriji. Žalibog smo na podlagi dolgih in bridkih izkušenj prišli do prepričanja: če se kaki stvari postavi na čelo visoka birokracija, potem pride v praksi ravno nasprotno. Kadar visoki gospodje mnogo govorijo o demokratizmu, potem imamo v praksi najhujše tiranstvo, če govorijo o slobodi in enakopravnosti, sledi v praksi najhujše tlačanstvo.

Tako kričeče protislovje med teorijo in prakso, „načelom“ in praktičnimi posledki opazamo pri naših oblastih tudi glede alkoholnega vprašanja. Vseučiliški profesor zdravilstva na Dunaju dr. Weixelbaum je že dne 7. aprila t. l. opozoril na to v seji zdravniškega društva: „Splošno se oblasti niso mogle ubraniti prepričanja, da je alkohol sovražnik vojne moči, a naredbe zoper njega se niso izvajala dovolj strogo in ne s potrebno doslednostjo; vrh tega je alkoholni kapital močno agitiral zoper protialkoholno gibanje.“ Tako je moral dr. Weixelbaum ugotoviti žalostno dejstvo, da je alkoholizem ravno med vojno pred očmi državne oblasti močno narastel, in ravno med vojaki se je marsikdo navadil pitju, ki je prej komaj poznal alkoholne pijače. Dr. Weixelbaum glasno povdarja, da so največji škodljivci naše ljudske moči spolne bolezni, tuberkuloza in alkoholizem. Zlasti alkoholizem zastruplja že v početni klici bodoči zarod ter je gnojišče, na katerem bujno prospevajo smrdljive, strupene gobe spolnih bolezni in tuberkuloze. Naše oblasti „načeloma“ in v teoriji vse to priznavajo, v praksi pa ravna jo ravno nasprotno ter nalašč puščajo ljudstvo zastrupljati z alkoholnimi pijačami.

Gospod cesarski namestnik, grof Clary in Aldringen, če vam je tisti oklic, ki ste ga podpisali kot častni predsednik, resna stvar, tedaj poučite najprej svoje podrejene organe, okrajna glavarstva, orožništvo in občinska predstojništva, da ne bodo z dovoljevanjem krčem in spregledovanjem policijske ure pospeševali pijanstva.

Od naše mrzle, ljudstvu tuje nemške birokracije ni pričakovati leka zoper ljudsko zlo, ki dela preglativo državnikom in socijologom. Pomagajmo si sami! V časopisih in knjigah treba pogosto razpravljati vprašanje, kako zboljšati ljudsko higijeno, ohraniti in utrditi ljudstvu fizično zdravje, dvigniti moralnost, eneržijo mišljenja in volje. V cerkvi, v šoli, v društvi treba ljudstvo poučevati o skrbi za dušno in telesno zdravje. Kulturno, socijalno, narodno in versko vprašanje je v veliki meri vprašanje možganov, katerim nič bolj ne škoduje kakor ravno alkohol.

Omenjeni, od visoke gospode podpisani oklic namerava ustanovljati zdravilišča za pijance in v ta namen vabi občinstvo, naj daruje denar, vrednostne papirje, hiše, posestva. To velja seveda pred vsem za Nemece, zakaj Slovane bi menda tako najrajši videli, da se danes potopijo v alkoholu.

Nas pa žene ljubezen do našega ljudstva, in se zato obračamo na naše občinstvo, da podpira enako akcijo naše „Svete vojske.“ Tudi mi želimo razviti veliko akcijo za stremenje ljudstva ter po možnosti ustanoviti na Sp. Štajerskem vsaj eno zdravilišče za nesrečne pijance. Tudi mi hvaležno sprejmemo vsak dar.

Brez zdravja in stremenja ljudstva ni pričakovati prenovitve domovine in so vsi visoko letéči politični načrti stavba na pesek, če trohni podlaga, ljudska duša. Dejanja zahteva naš čas, v dejanju podpirajte akcijo „Svete vojske“ v Mariboru, oziroma v Ljubljani in Celovcu. F. K.

Papež za razoroženje in zoper nasilne vojaške nabore.

Sv. Oče se neprestano in neumorno trudi za mir. Njegova skrb in njegovo prizadevanje pa tudi sega v bodočnost. Rad bi človeštvu pripravil veliko dobroto trajnega miru ter zato skrbno proučuje pogoje, pod katerimi bi se dal ohraniti tak mir. Vatikanski list „Osservatore Romano“ je objavil članek, v katerem razpravlja o odpravi nasilnih naborov.

Misel sv. Stolice, tako piše vatikanski list, o tem vprašanju je sedaj splošno znana. Razoroženje se brezizjemno smatra kot edino sredstvo za odstranitev vojne nevarnosti, ali vsaj nevarnosti vojske, ki bi bila enaka današnji. Ob enem bi bilo razoroženje tudi pogoj, da se zopet uredijo izčrpane finance raznih držav, da se preprečijo socialni pretresi, kateri nam grozijo že vnaprej. Če pa se preide k temu, da se določi praktični sistem in se hoče izvesti in ohraniti razoroženje, pa se takoj neha sporazum in edinost. Sv. Stolica v svojem oklicu na poglavarje vojskujočih se držav ni smatrala za potrebno, da bi govorila o tem sistemu, ker je sodila, da je boljše, če se ta skrb prepusti njim samim. Sv. Stolica je mnenja, da je edino praktično sredstvo, ki se da izvesti brez težav, pogodba med kulturnimi narodi za istočasno in splošno opustitev prisilnih vojaških naborov, ki bi se naj izpopolnila po mednarodnem obligatoričnem sodišču; proti narodu, ki bi skušal zopet upeljati vojaško dolžnost, ali bi se branil, pred-

ložiti mednarodna vprašanja razsodbi razsodišč ali sprejeti njeno odločitev, bi se naj proglasil splošni bojkot. Opustitev nasilnih naborov bi naj bilo prvo poglavje mirovne pogodbe. Zgled narodov, ki nimajo prisilnih naborov, dovolj dokazuje, da se da praktično izvesti ta sistem. Prostovoljna vojaška služba daje dovolj velik kontingent za vzdrževanje javnega reda, ne da bi bilo treba ustanavljati močene armade, kakor jih zahteva moderna vojska.

Italijansko bojišče.

Naši podijo Italijane vedno dalje proti jugu in zahodu. Borojevičeva skupina je bila dne 8. t. m. zjutraj oddaljena od reke Piave, kjer se baje misli Cadorna ustaviti, s svojo armado še samo 15 km. Reko Livenzo smo na več krajih prekoračili. Do Benetk ima general Borojevič še samo kakih 30 km hoda. Tudi armada generala Belova, ki prodira v središču (ob železnici Kodrojo—Trevizo), je že prekoračila reko Livenzo. Krausova armada je južno od mesta Tolmezzo in zahodno od Humina obkolila trdnjavo San Simeone. Po daljšem in trdovratnem odporu je popolnoma obkoljena posadka (nad 17.000 mož) te gorske postojanke razstrelila trdnjavo in položila orožje. Armada maršala Krobatina polagoma prodira čez težavni gorski teren med gornjim tokom rek Piave in Tilment proti jugu. Maršal Conrad-Hötzenendorf stoji že od Asiaga do koroške meje skoro povsod na laških tleh in s prodiranjem med Asiagom in prelazom Rolle vedno bolj zožuje klešče, v katerih se nahaja številna italijanska armada v gornjeitalijanskih gorah. Črta med Asiagom in Livenzo znaša samo 80 km. Ali se bo italijanski armadi v ozemlju mesta Belluno (ob reki Piave) posrečilo uteči iz klešč, je skoro dvomljivo. Cadorna je v 12. soški bitki izgubil dosedaj okoli 400.000 mož, med temi 250.000 vjetih. Topov je izgubil nad 2300. Razmere v italijanski armadi so tako zmedene, da jih niti francoski generali ne morejo urediti in ustaviti umik.

Naši prodrli do Livenze.

Naše čete so pod vrhovnim vodstvom cesarja Karla in ob navzočnosti cesarice Zite dne 5. novembra pri Pinzanu ob srednjem Tilmentu prekoračile reko in so v zahodni smeri prodrle pred mesto Meduna. Prehod čez Tilment je bil zelo slovesen. Godba je po dolgih letih svirala zopet na italijanskih tleh avstrijsko cesarsko himno. Drugi dan je naša armada na celi črti prekoračila Tilment, ki je na nekaterih mestih širok po 2½ km. Dne 7. novembra so Borojevičeve in Belove čete dospelo do reke Livenza, ki se 20 km južno od Tilmenta izliva v Adrijo.

Iz Tirolske proti jugu.

Ko so naši na jugu prekoračili Tilment, se je začel močno gibati s svojo armado tudi maršal Conrad-Hötzenendorf. Dne 5. t. m. se je začel umikati Lah na 150 km dolgi črti v Dolomitih od Križne gore (ob koroško-tirolski meji) do Rolle-prelaza (severovzhodno od Tridenta). Sovražnika smo ta dan zapodili z visokih gor Col di Lana in Monte Piano. Zavzeli smo lepa planinska trga Cortina d'Ampezzo in San Martino d'Castrozza. Italijani so morali opustiti vse obmejne višinske postojanke, ki so si jih zgradili tekom dobrih dveh let. Radi krasnih cest, ki so jih Italijani zgradili iz dolin na gore, je naše prodiranje proti benečanski ravani zdatno olajšano.

Francoska in angleška pomoč.

V Londonu, v Parizu in v Rimu se vršijo neprestano posvetovanja, kako rešiti Italijo pred polumom. Francoski in angleški ministrski predsednik sta v Rimu, francoska generala Foche in Castelnau organizirata odpor proti naši prodirajoči armadi. — Do sedaj je baje dospelo že do 40.000 francosko-angleških čet v Gornjo Italijo. To število nameravajo pomnožiti do 100.000. General Foche, eden najboljših francoskih generalov, bo baje prevzel brambo mesta Benetke.

Cela brigada odpovedala pokorščino.

Iz Padove se poroča v Švico, da je brigada Bari odpovedala pokorščino in ni hotela oditi na fronto, vsled česar je prišlo več drugih brigad v resno nevarnost. Brigado so sedaj razpustili. Vsak drug mož in častnik je bil ustreljen.

Humina zavzeli 3 štajerski strelci.

Mesto Humina je zavzel poročnik našega 26. sirelskega polka s tremi možmi. Po italijanske stotnije, ki je še ostala v mestu, se je po par streljih takoj udalo.

Prebivalstvo pozdravlja našo armado.

Prebivalstvo v vaseh in krajih, kamor prodere naša armada, skoro povsod pozdravlja naše čete in jim celo postreže z živili. Samo v mestecu Magnano so civilisti streljali iz hiš na naše čete.

Podpisujte sedmo vojno posojilo!

Politične vesti.

Iz krogov lavantinske duhovščine. Piše se nam: Pod tem naslovom je priobčila „Straža“ z dne 2. t. m. dopis, češ, da sedaj ni mogoče č. gg. sklepati posebnih izjav v prid jugoslovanski deklaraciji, ker je letošnja doba za pastoralne konference v naši škofiji že davno potekla. Pisec teh vrst pa je tega mnenja: V vsaki dekaniji se naj priredi sv. maša zadušnica za umrli jugoslovanskim voditeljem dr. Kerkom, katere se naj dekanjska duhovščina, kolikor mogoče, polnoštevilno udeleži. Pri tej priliki se naj sklene posebna izjava v prid jugoslovanski deklaraciji. Na ta način najlepše počastimo spomin umrlega jugoslovanskega voditelja, damo pa tudi najlažje izraz svojim notranjim čustvom. Torej na delo!

Za jugoslovansko deklaracijo. Iz St. Lenarta nad Laškimi se nam piše: Predsedniku jugoslovanskega kluba na Dunaju se je poslala sledeča izjava: Odbor občine Sv. Lenart nad Laškimi se v imenu prebivalstva cele občine Sv. Lenart nad Laškimi z navdušenjem pridružuje deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. 5. 1917 za združenje Jugoslovancev v samostojno in neodvisno državo pod habsburškim žezlom. Ravnotako se iskreno pridružuje blagim prizadevanjem sv. Očeta, da se čimprej konča strašna vojska med narodi in sklene trajen, pravičen in časten mir. — Županstvo občine Sv. Lenart nad Laškimi, dne 1. nov. 1917. Župan: Anton Jančič. Svetovalec: Janez Slokan. Podpisi odbornikov.

Jugoslavija z verskega stališča. Po nekaterih glasih iz Hrvaške se je izrazila bojazen, da bi združenje Jugoslovancev imelo nevarnost za katoliško cerkev, da bi n. pr. Hrvati postali pravoslavni. Tega se ni bati. Nasprotno je pa resnica. Dosedanje razmerje med Slovenci in Nemci nam vedno spravlja katoliške Slovence v protestantske cerkev. Slovence hočejo Nemci ponemčiti. Na ta način odpade veliko Slovencev, ki postanejo nemčurji. Kakor hitro pa zataji Slovence svojo narodnost, je zmožen zatajiti tudi svojo vero. Nemčur se hoče pokazati za pravega Nemca s tem, da postane tudi protestant. Le tako upa dobiti popolno zaupanje Nemcev. V samem Mariboru je veliko takih žalostnih slučajev. Tako je n. pr. postal prekmurski katoliški Slovenec Kühar nemški protestant, kranjski katoliški Slovenec Jeglič (zdaj Jeglitsch) nemški protestant, štajerski katoliški Slovenec Čeh (zdaj Tschech) nemški protestant, katoliški Hrvat Derganc nemški protestant, pravoslavni Srb Duma nemški protestant. To je le nekaj slučajev, kako Slovenci, Hrvati in Srbi postajajo — nemški protestanti. Ker bo ponemčevanje šlo vedno naprej, če se ustava ne spremeni, bo ta nemško-protestantski tok vedno večji in hujši. Ta tok pa bode mahoma ustavljen, ako se ustanovi Jugoslavija z natančno določenimi krajevnimi mejami. Ponemčevanje in protestantiziranje Jugoslovancev ustavi takoj združena Jugoslavija. Zato moramo biti za Jugoslavijo tudi z verskega stališča.

Državni zbor. V torkovi seji državne zbornice (6. nov.) je zbornični predsednik v kratkih besedah proslavil sijajne zmage naših armad na italijanskem bojišču, neprestano prodiranje istih vedno globlje v Italijo ter dostavil mnenje, da nam dajejo te zmage novega upanja za skorajšnji mir. Končno je sporočil zbornici vest, da so naše čete na celi črti prekoračile reko Tilment ter da se je že tudi dolomitska črta začela krhati in katero je moral sovražnik že izprazniti. Prečital je nato dopis ministrskega predsednika, v katerem se naznanja, da so delegacije sklicane na dan 3. decembra in da bo zbornica v eni prihodnjih sej izvolila člane delegacij. Zbornica je nato razpravljala zakonsko predlogo glede spremembe določil o nedeljskem počitku ter o mezdah delavcev v rudnikih. K predmetu je med drugimi govoril tudi poslanec dr. Verstovšek, ki je podrobno slikal razmere v državnem premogovniku v Skalah pri Velenju ter dejal, da je delavstvo teh rudnikov v vsakem oziru vzorno in popolnoma prežeto pravega avstrijskega domoljuba, zahtevati se pa mora z vso odločnostjo, da se ukrene vse potrebno za zboljšanje aprovizacijskih in zdravstvenih razmer tega delavstva. Končno je govornik izrazil zadovoljstvo, da se je tudi vse jugoslovansko delavstvo izjavilo za združenje vseh Jugoslovancev na podlagi deklaracije Jugoslovanskega kluba dne 30. majnika. Prihodnja seja dne 9. novembra. — Vloženih je bilo tudi več pred-

logov in vprašanj, tako predlog glede železniške zveze Radgona—Gleichenberg. V proračunskem odseku se je vršila razprava o proračunu finančnega ministrstva. Poslanec Teufel je predlagal, da se podeli učiteljstvu za leto 1917 draginjska doklada v znesku 70 milijonov K, poslanec dr. Korošec je pa predlagal svoto 100 milijonov K. Pri glasovanju, ki se je nato vršilo, je bil sprejet predlog poslanca Teufela. V justičnem odseku se je vršila razprava o justičnih zakonih, kakor jih je sprejela gosposka zbornica, in razprava o sanaciji posledic justičnega sistema bivšega justičnega ministra dr. Hohenburgerja. Posl. dr. Redlich je očital vladi, da nima nobene inicijative, da bi se spravile v red naše justične razmere. V istem smislu je govoril tudi poslanec Seitz ter zahteval preureditev naše justice. Tržaški slovenski poslanec dr. Rybar je izražal zadovoljstvo, da tudi že nemški poslanci zahtevajo ureditev razmer pri naši justici in popolno odpravo nasledkov Hohenburgerjevega sistema, ker so zlasti v jugoslovanskih deželah delovala vojaška sodišča tako uničevalno, da so celo narodnostni spori med Italijani in Jugoslovani stopili v ozadje. Justični minister dr. Schauer je podal zagotovilo, da stori justična uprava vse potrebne in primerne korake za sanacijo naših justičnih razmer. Sicer pa je Schauer ravno takšen, kakršen je bil Hohenburger; zato mu zbornica ne zaupa. Končno je bil sprejet predlog poročevalca poslanca Ofnerja, da državna zbornica vstraja proti gosposki zbornici pri svojih sklepih o justični reformi, o vojnih sodiščih in o porotnih sodiščih. V odseku za državne uslužbence je bil sprejet predlog za enkratno doklado za državne uslužbence, njih vdove in sirote. Ta enkratna državna doklada bo znašala 142% milijona kron. — Poslanec Roškar, dr. Benkovič, Pišek in Brenčič so vložili obširno interpelacijo zaradi rekvizicije poljskih pridelkov. — V vinorejskem odseku so dne 6. t. m. govorili proti vinskemu davku poslanci Roškar, Brenčič in dr. Jančovič. Poslanec iz vinorodnih krajev so tudi bili pri ministrskem predsedniku Seidlerju in so ugovarjali proti vinskemu davku. Poslanec Roškar je v imenu slovenskih vinogradnikov odločno protestiral proti nameravanemu davku.

Dr. Korošec v Češkem Svazu. Dne 7. novembra je imelo predsedstvo Češkega Svaza sejo, kateri je tudi prisostvoval načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec. V predsedstvu so se vršila posvetovanja o skupnem nastopu za bližnje dobo.

Jugoslovanska socialna demokracija. Socialdemokratski strankarski zbor se bo vršil dne 25. in 26. decembra v Ljubljani. Vršile se bodo volitve v izvrševalni odbor, bodo govorili o političnem položaju dr. Tuma, o davku in aprivizaciji Anton Kristan in o socialni zakonodaji Kopač.

Hrvatski sabor. Ob navzočnosti polnoštevne vlade je bila dne 7. t. m. otvorjena seja hrvatskega sabora. Predsednik dr. Medaković se je v svojem govoru spominjal najnovjših zmag ter slavil hrabrost hrvatskih junakov. Na dnevnem redu je podaljšanje finančne nagodbe z Ogrsko, ki jo priporoča poslanec Simeonović Čokić. Poslanec dr. Horvat se izreče odločno proti nagodbi.

Poljsko vprašanje. Iz Dunaja poročajo, da se poljsko vprašanje ni rešeno. Med Dunajem in Berlinom se vršijo neprestano pogajanja. Poročila listov o osebi poljskega kralja in drugih podrobnostih so sama domnevanja. Nekatere vesti vedo poročati, da za poljskega kralja ne bo proglašen cesar Karel, ampak nadvojvoda Karel Štefan.

Černin v Berlinu. Naš zunanji minister grof Černin je prispel v spremstvu veleposlanika Merya, poslanika barona Mittaga in legacijskih svetnikov barona Andriana in grofa Colloreda dne 5. t. m. dopoldne v Berlin, kjer se vršijo konference z državnim kancelarjem grofom Hertlingom in državnim tajnikom dr. Kühlmannom. Razpravljajo se o zelo važnih političnih vprašanjih.

Kriza v Nemčiji. Kakor poročajo iz Berlina, državni kancelar grof Hertling ne more najti podpredsednika nemškega državnega ministrstva. Tajni svetnik dr. Friedberg je odklonil to mesto. Notranji položaj se je zopet zelo resno poostril. Kakor je pričakovati, se bo boj leveice proti grofu Hertlingu takoj pričel z vso silo. Protestantske vse-nemce grize, da je prišel na čelo nemške vlade katoliški grof in prijatelj — Avstrije.

Tedenske novice.

Cesar v Celovcu. V četrtek, dne 8. novembra ob pol 8. uri zjutraj, se je pripeljalo Njega Veličanstvo cesar Karel I. v Celovec. Cesar je bil navzoč pri razkritju spomenika cesarja Franca Jožefa I., nakar se je ob pol 9. uri zopet odpeljal. Občinstvo je priredilo cesarju prirsčne ovacije.

Odlikovani vojskovodje proti Italiji. Cesar Karel je imenoval generalnega polkovnika Kroatina za maršala, maršala nadvojvoda Evgen in Hindenburg sta dobila briljante k vojnemu zaslužnemu križu I. razreda z vojnim okraskom in meči; general Henriquez je dobil Leopoldov red z vojnim okraskom in meči; general Below veliki križ Leopoldovega reda z vojnim okraskom; general Kraft vojaški zaslužni križec I. razreda z vojnim okraskom; generalni polkovnik pl. Borcevič ponovno posebno pohvalno priznanje in general Kraus isto tako; Leopoldov red I. razreda z vojnim okraskom in meči so dobili generali: Lukas, knez Schönburg Hartenstein, Scotti, Csicseric, Scharicz pl. Hordt in Kozak; general Kraliček je dobil pohvalno priznanje z meči.

Ponovno Najvišje pohvalno priznanje je dobil podpolkovnik Jernej Andrejka piem. Livnograd, vojaški vodja industrijskih obratov. Pisatelju knjige »Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini« naše iskrene častitke!

Za slovenske vojake v praških bolnišnicah je prišla dosedaj le ena pošiljatev knjig iz Trsta. Po zadnjih dogodkih na južnem bojišču so pripeljali zopet več Slovencev v Prago; potreba knjig je torej velika. Hrvatje povprašujejo po hrvaških knjigah. Slovenci, darujte ter pošljite franko obilo raznih knjig slovenskih in hrvaških, na naslov: Prof. Jos. Skrbineš, voj. laz. 11, odd. V. v Pragi, češka tehnika.

Kje so trobojnice? Iz Gornje Savinjske doline nam piše begunec: Živimo tu v samoslovenskih krajih, domačini so skoro brez izjeme samo zaredni Slovenci, a slovenskih trobojnic se nekateri — da ne rabim hujskega izraza — bojijo. Že dr. Verstovšek, ki je imel poleti tukaj dva sestanka zaupnikov, je to »bojazen« ostro bičal, toda poboljšali so se žal nekateri. V proslavo sijajnih zmag ob Soči so nekateri zopet izobesili zastave, toda naše trobojnice ne vidite skoro nikjer. Čeprav je zelo umestno, da se ob takih prilikah izobesijo cesarske zastave, je vendar naša naroana dolžnost, da poleg njih zaplapolajo tudi naše trobojnice. Kako pa je v resnici? Pojdite v Mozirje, čigar narodna zavednost je bila včasih na glasu, pa boste videli eno samo trobojnico. Za danes: pika!

Slovenska krajevna imena ob Tilmentu. Ob Tilmentu navzdol proti morju so bili naseljeni nekdanj številni Slovenci, ki pa so se, žal, poizgubili, ali krajevna imena še jasno govore o njihovem življenju na tem delu levega brega Tilmenta. Tako nahajamo okoli Kodrojpa čista slovenska krajevna imena: Belgrad, Gradišče, Gorica, Glavnik, Goričica, Prečnik itd.

Slovenskim otrokom ne privoščijo šolskega pouka. Pritožba iz Gornje Radgone: Takoj ob izbruhu vojske so bili semkaj premeščeni nekateri polki iz Galicije. Naselili so jih po že obstoječih vojašnicah v Radgoni in kar tam ni imelo prostora, pa v Gornji Radgoni med drugim v grad in v ljudsko šolo. Ko so ti vojaki spomladi leta 1915 odšli, prišlo so ob izbruhu vojske z Italijo še večje množine vojaštva iz juga. Šolski pouk se na šestrazredni ljudski šoli od te dobe naprej iz samo tega vzroka več ne more redno izvrševati. Polagoma so izpraznili ti vojaki vsaj toliko sob, da se more poučevati po izmenjavanju en dan v tem, drugi dan v drugem razredu. Vojaštva pa je vsled vednega odhajanja na bojišče in vsled vedno manjšega pritoka novih moči dan za dnevom manj. Vsled tega je izpraznilo vojaštvo večinoma že vsa bolj nepriljavna poslopja in še celo grof Chorinsky je dosegel, da se je popolnoma iznebil vojaštva iz svojega velikega, dobro urejenega gradu. Le naša edina ljudska šola je še vedno zasedena in med tem, ko se v sosednji Radgoni na vseh šolah vrši reden pouk, mora naša deca že četrto leto rasti skoraj brez vsakega šolskega pouka in vzgoje. Radgonske šole so večinoma vse proste vojaštva, in v kolikor so še zasedene, jim je priskočila šparkasa z odstopitvijo potrebnih prostorov na pomoč. Pri vsem se je najbolj čuditi temu, zakaj se je izpraznil grad, ki sicer ne služi nikomur za noben hasek in je sedaj prazen, in zakaj ne šola? Kje sta krajni in okrajni šolski svet, kje drugi oblastniki, da ne napravijo tukaj reda? Ali se to ne stori morda namenoma, da bi naša slovenska deca morala vzrasti brez šolske izobrazbe, in da so tisti starši bližnje okolice, kateri na vsak način hočejo pouk svojih otrok, prisiljeni dati jih v samonemške šole v Radgono? Ali je tudi tukaj vmes kleta roka tlačenja in germanizacije? Za peščico v šoli nastanjenih vojakov se dobi v drugih poslopih, posebno pa v gradu, dovolj prostora, šola pa se naj že vendar enkrat izroči svojemu namenu!

Jugoslovani junaki prve vrste. V ogrski državni zbornici je vprašal poslanec Szilagy honvedskega ministra podmaršala pl. Szurmay, da se izjavi

o kakovosti avstrijskih, zlasti čeških čet na bojišču. Na vprašanje je minister odgovoril: Bil sem skozi 39 mesecev na fronti in povejeval sem čem tam raznih narodnosti. Reči moram, da so se čete vseh avstrijskih narodov borile zelo junaški, zlasti Jugoslovani so se izkazali kot junaki prve vrste.

Osebna vest. Ing. agr. Jakoba Laha, adjunkta kulturnega inspektorata pri c. k. namestništvu v Trstu, je imenoval glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske tajnikom z namenom, da postane naslednik družbenemu generalnemu ravnatelju.

Zborovanje čeških katoliških žurnalistov. V katoliškem domu v Olomucu se je vršilo dne 2. t. m. zborovanje čeških katoliških časnikarjev. Tozadnevni sklepi bodo objavljeni.

Družinske pristojbine vpoklicanih penzioniranih državnih uslužbencev. Dombrobransko in vojno ministrstvo je najprvo z nekim internim ukazom sporazumno s finančnim ministrstvom, potem pa z naredbo, objavljeno naredbeniku, izreklo, da vpokojenim državnim uslužbencem ne gre družinska pristojbina po zakonu iz l. 1878. Dne 28. oktobra 1917 se je pri upravnem sodišču na Dunaju vršila javna razprava o pritožbi več žen vpoklicanih vpokojenih drž. uslužbencev, med temi tudi gospe dr. Senčar iz Ptuj, katero je zastopal dr. Benkovič. Upravno sodišče je dotične odloke do mobranskega ministrstva razveljavilo kot v zakonu neutemeljene.

Iz učiteljske službe. Za stalno učiteljico v Mozirju je imenovana začasna učiteljica v Gornjemgradu Ana Piano; za stalno učiteljico v Slivnici okraj Šmarje je imenovana tamošnja začasna učiteljica Marija Phak; za stalno mestno učiteljico v Slov. Bistrici je imenovana začasna učiteljica na lajteršpersko-krčevinski šoli Marija Rošker; Ana Manfreda, učiteljica v Marenbergu, je iz službenih ozirov premeščena v Ivnik.

Stoletnica velikega Jugoslavana. Dne 8. novembra 1917 je minulo 100 let, kar je bil v Kraljevcih pri Sv. Juriju ob Ščavnici rojen velik Jugoslovan Davorin Trstenjak, župnik v Starem trgu pri Slovenjgradu, plodovit pisatelj slovenski in narodni ter politični organizator štajerskih Slovencev. To, kar danes nadaljujejo in izvršujejo naši poslanci in voditelji, to delo je zapričel že okoli leta 1848 in ga vodil do svoje smrti dne 2. februarja 1890 slavni naš rojak Davorin Trstenjak. Naša dolžnost je, da kot rojaki velikega Jugoslavana Trstenjaka proslavimo stoletni spomin njegovega rojstva. Slava, trikratna slava njegovemu spominu!

Občni zbor »Zgodovinskega društva«, ob enem slavnostna seja v spomin stoletnice rojstva Davorina Trstenjaka se vrši 11. novembra t. l. ob pol 3. uri popoldne v ravnateljski sobi posojilnice v mariborskem Narodnem domu. Vspored: 1. Nagovor predsednikov. 2. Spomin stoletnice Trstenjakovega rojstva. (Govor). 3. Poročilo o društvenem stanju in delovanju. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. K obilni udeležbi uljudno vabi predsedstvo.

Šolska sestra Petromila Kukovič. Na vernih duš dan je umrla v Spitaliču pri Konjicah o. Šolska sestra Petromila Kukovič iz Velikoveca. Z višjim dovoljenjem je prišla na svoj rojstni dom iskat zdravja, a našla je smrt. Bila je na njo dobro pripravljena. Sama je odredila, da jo nosijo belooblečena dekleta Marijine družbe in jo pokopljejo poleg njenega očeta. Pogreba se je udeležila velikanska množica ljudi iz domače fare, pa tudi iz Konjic, iz Žič, iz Loč in iz Ponikve. Domači pevski zbor je zapel ob odprtem grobu gniljivi »Blagor mu.« Na vsele svidenje nad zvezdami!

Sedmo vojno posojilo. V trenutku, ko prodirajo naše zmagujoče armade vedno dalje v Italijo, je vlada razpisala 7. vojno posojilo. Pogoji so zelo ugodni. Podpisati je mogoče: 1. 40 letno davka prosto 5% no državno posojilo v kosih po 50, 100, 200, 1000, 2000, 10.000 in 20.000 K. Obresti se bodo izplačevale v polletnih obrokih za nazaj dne 1. februarja in dne 1. avgusta vsakega leta. Posojilo se bo vračevalo v letih 1923 in 1957 na temelju izžrebanj. Vračevalo se bo po popolni imenski vrednosti, med tem, ko znaša podpisovalna cena le 92 od 100. 2. Davka proste ravnatako 5% ne državne zakladnice v kosih po 1000, 5000, 10.000 in 50.000 K, ki se jih bo vrnilo dne 1. avgusta 1926 po polni imenski vrednosti. Podpisovalna cena je določena s 94 K od 100, obresti se bo naknadno izplačevalo v polletnih obrokih dne 1. februarja in dne 1. avgusta vsakega leta. Podpisovalni rok se je pričel v pondeljek, dne 5. novembra 1917, in se neha v pondeljek, dne 3. decembra 1917, ob 12. uri popoldne. Priglasiti se more pri vseh poštah uradih, davkarijah, bankah, hranilnicah, domačih posojilnicah in šolskih nabirališčih, kjer je dobiti tudi vsa natančnejša pojasnila. Kdor more, naj podpiše 7. vojno posojilo. Natančnejše v inseratu na 8. strani.

Iz srednješolske učiteljske službe. Profesor na mariborski gimnaziji dr. Mühlbacher, profesor na celjski gimnaziji Rudolf Zelenka in profesor na mariborski realki Mihael Tschohl so pomaknjeni v 8. činovni razred; učitelj telovadbe na mariborski gimnaziji, M. Halfter je pomaknjen v 9. činovni razred.

Piščalke orgel zasežene. Izšla je ministrska naredba, ki določa, da so v vojne namene zasežene piščalke orgel iz kositra ali iz zlitin kositra v vseh cerkvah in kapelicah. Izvzete so samo orgle, ki so posebne zgodovinske in umetniške vrednosti ter take orgle, ki služijo v učne namene na učnih zavodih. Piščalke iz orgel smejo odstraniti samo v pooblaščenih strokovnjaški-graditeljski orgel. Za kilogram kositra ali zlitin iz kositra iz piščalk orgel bo plačala armadna uprava 15 K. Ako bi se pri snemanju piščalk iz orgel povzročila orglam kaka druga škoda, bi tako škodo povrnila vojaška uprava.

Pohorje v snegu. V četrtek, dne 8. t. m. je na Pohorju zapadel sneg, ki sega celo v dolino.

Gospodarske novice.

Vojni vjetniki. Poljska armada in sladkorna industrija rabi sedaj številne vojne vjetnike, ki se odvzemajo poljedelcem; od približno 26.000 vjetnikov, ki so uporabljeni na Štajerskem, se sedaj odvzame okrog 3—4000; poljedelcem se s tem napravi ogromna škoda. Slovenski državni poslanci so vsled protestov iz Slov. Štajerske interpelirali vlado; posl. dr. Benkovič je vrh tega še 29. p. m. vložil protest pri poljedelskem ministrstvu ter zahteval odpomoč in se brzojavno obrnil na c. k. namestnika. Vsekako mora cela javnost protestirati, da se ozira bolj na industrijo, nego na poljedelstvo, in zahtevati, da se akcija enakomerno v celih deželi izvede. Od deželni oblastij se bode zahtevalo odgovora v tem oziru.

Vojaški dopusti in oprostitev. (Iz krogov poslancev). Ponavljamo svoječasno opozoritev, da je za omogočenje pozvedovanja v teh zadevah neobhodno potrebno, da se nam v vsakem slučaju da sledeče podatke: ime in priimek, rojstno leto, domovinska občina, stan in stalno bivališče, narobno leto, ali je dotičnik v rezervi ali črni vojski, šarža, klasifikacija glede sposobnosti za orožje (A, B ali C), dopolnilno poveljstvo oziroma nadomestni (Ersatz) kader, natančni naslov vojaškega oddelka (bojna pošta), kjer dotičnik služi. Pri oprostivah naj se sporoči, kedaj (če mogoče tudi pod katero številko) je prošnja odšla na ministrstvo in na katero. Prošnje so večinoma zelo površno sestavljene, brez priloge in potrdil; naj se natančno opiše gospodarske in osebne razmere dotičnika in prošnjo dobro utemelji (in kolekuje). Prošnje za oprostitev je vložiti pri okrajnem glavarstvu (mestnem uradu); prošnje za dopust poljedelcev se more vložiti tudi pri poljedelskem ministrstvu (seveda dobro opremljene). — Kdor se tega navodila ne drži, mu ni mogoče ustreči pri najboljši volji. Ministrstva imajo stotisoče podobnih prošenj. Izreži si to navodilo in shrani.

Zvišana udnina za ude c. k. kmetijske družbe kranjske. Vstedi silne draginje vseh predmetov, ki jo občuti tudi kranjska kmetijska družba pri svojem poslovanju in obratu, je sklenil družbeni glavni odbor povišati letnino za družbene ude počenši s 1. januarjem 1918 na letnih 6 K ter prenehati z oddajo brezplačnega sadnega drevja. Zato bo pa kmetijska družba pričela izdajati »Kmetovalca« v razširjeni obliki kakor pred vojno, mu bo prilagala posebne strokovne priloge in bo izdajala »Kmetijski koledar« v precej obširni obliki, ki bo služil kmetovalcem pri svojem obratu kot nekaka priročna knjiga in kot kažipot v vseh kmetijskih vprašanjih.

Malo več previdnosti! Iz Radgone se nam piše: V bližini postaj železniške proge Spielfeld—Ljutomer je nakopičeno ogromno bele repe, ki so jo nakupili nakupovalci vojno žitno-prometnega zavoda za prehranitev vojaštva in prebivalstva v mestih in trgih. Neprestano še dovažajo kmetje cete vozove repe in jih mečejo na te kupe. Repa je izpostavljena dežju, solncu, vetru in mrazu. Iz lastne dolgoletne skušnje mi je znano, da tako spravljena repa ne vzdrži dolgo, ampak začne gniti in postane »vrapova«. Velika množina te repe, ki je stala drag denar, bo brezdomno poginila, ako se ne bo pravočasno oddala, ali pa spravila v kleti oziroma zakopala v zemljo. Repa

se najbolje obdrži, ako je zakopana čez zimo v suhe pešcnate jame. Svetujem vojno-žitno prometnemu zavodu, oziroma njegovim nakupovalcem malo več previdnosti.

Rekviriranje žita se bo letos vršilo zopet po starem načinu potom rekvizicijskih komisij od hiše do hiše, ker oblast trdi, da se ni oddalo niti približno toliko žita, kolikor se ga je predpisalo za oddajo. V občinah, kjer se je žito oddalo prostovoljno, oziroma kjer se bodo sedaj oddali, ne bo prisilne rekvizicije. Če torej imajo v kateri občini, kljub letošnji suši, kaj za oddati, naj raje prostovoljno oddajo, da se tako izognejo sitnostim, ki so zvezane z rekvizicijami potom vojaških komisij.

Žito iz Rumunije. Izvoz žita iz območja vojaške uprave na Rumunskem je znašal dosedaj dobrih 1 milijon sto tisoč ton. Od tega skoraj osemsto tisoč ton pšenice. Avstro-Ogrska je baje dobila več kot polovico, ostalo pa Nemčija, Bolgarska in Turčija. Poleg tega se je še izvozilo mnogo koruze, rži, ječmena, sočivja, olja, vina in tobaka. Izvoz nove letine je še v teku. Iz Konštanče so izvozili v Nemčijo 200.000 ton petroleja.

Ogri hočejo italijanski plen. Znano je, da Ogrski svoje pridelke izvažajo v tujino, nego bi jih prodali avstrijskim sodržavljanom. Ko pa so naše vrle armade v Italiji se polastile znatnega plena živil, pa že prihajajo Ogrski in zahtevajo ta živila za-se. Tako se je v budimpeštanskem mestnem svetu zahtevalo, naj se večje množine v Italiji uplenjenega riža, olja, južnega sadja itd. odstopi Ogrski, posebno Budimpešti.

Viničarski tečaji. Deželni odbor štajerski nanaša, da se bodo tudi bodoče leto vršili viničarski tečaji in sicer na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru in na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici. Tečaji trajajo od 15. februarja do 1. decembra 1918. Prošnje je treba vložiti do 15. januarja 1918 pri štajerskem deželnem odboru. Kmeti in viničarski sinovi dobijo v zavodu prosto stanovanje, hrano in 10 K mesečne plače.

Koks zasežen. Ministrstvo za javna dela je odredilo, da se koks, ki ga izdelujejo plinarne, ne sme več oddajati za kurjavo zasebnikom, ampak se razdeli tako, kakor odloči cesarska namestnija.

Razne novice.

1000 vagonov bukovega listja za kadilce. Finančno ministrstvo je pozvalo tobačne zaloge, da naj zbirajo bukovo listje, katero bodo potem prodajali za tobak. Samo v dunajskem gozdu hočejo nabrati 1000 vagonov listja.

Pri 100 letih se je pričel starati. Ogrski poslanec Toth je naletel te dni v svojem volilnem okraju na nekega 113 let starega svojega pristaša z imenom Kovač. Toth se je čudil kreposti starca, ki šteje že 113 let. Kovač je rekel: e, moj Bog, do 100 let je bilo vse šala in lahko, sedaj pa čutim, da sem se pričel starati.

Koliko papirnatega denarja se dobi za dvajset kronski zlatnik. Avstro-ogrski banka daje, kakor piše »G. V.« za 20kronski zlatnik 45 K v papirju. Iz tega se vidi, kako globoko je padla vrednost papirnatega denarja. Židovski agenti pa ponujajo za 20kronski zlatnik cele po 100 K v papirju. Druge zlatnine se plačujejo gram po 7 do 12 K.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) sprejema prijave za sedmo avstrijsko vojno posojilo.

Ali bo mogoče potopljene ladje potegniti iz morja? Angleška zavarovalna društva se bavijo z važnim vprašanjem, ali bo mogoče potegniti iz morja potopljene ladje. Društva upajo, da se to zgodi. Svoj čas se je potopila ladja »Slavonia«, vredna 100.000 funtov šterlingov, pa je bila potegnjena iz morja kljub veliki globočini, v katero je bila padla. Ladja »Milwaukee« je ležala 20 let na morskem dnu. Na Angleškem vezbajo v to izbrane ljudi v vlačanju raznih stvari izpod morske površine. Angleška admiraliteta se tudi bavi s tem vprašanjem.

Za tri litre petroleja vagan krompirja. Iz Tuhlja v Zagorju na Hrvatskem poročajo, da vozijo tamošnji ljudje svoj krompir celo v Krapino, kjer se težko muko dobijo od trgovcev za cel vagan krompirja (okoli 40 kg) komaj tri litre petroleja. Ako se računa, da se v Tuhlju prodaja in kupuje vagan krompirja po 50 K, potem krapinski »gulikože« dobivajo za en liter petroleja 16 K 67 v. Pa se deslej še nihče ni zmenil, da bi napravil konec takemu odiranju.

Meteor vpepelil rusinsko cerkev. Pretekli ponedeljek je padel izpod neba velikanski meteor ali kos izpodnebnega žarečega železa na rusinsko cerkev v Tarnovi v vzhodni Galiciji. Meteor je vžgal cerkev, ki je zgorela do tal. Meteor se je zaril globoko v zemljo.

Amundsen vrnil nemške redove. Slavni raziskovalec severnega tečaja norveški profesor Amundsen je te dni nemškemu poslaniku v Kristianiji osebno izročil tri visoke nemške redove, s katerimi je bil odlikovan, s sledečim pismom: »Kot Norvežan in mornar vračam vse tri nemške redove, da s tem osebno protestiram proti nemškim zločinom umora norveških mornarjev. Tozadevni zadnji zločin nemških P čolnov je bil izvršen dne 7. oktobra 1917 v Vzhodnem morju.«

Podpisujte 7. VOJNO POSOJILLO.

poskrbite zase in za svoje drage, pristopajte k zavarovanju na vojno posojilo!

Že četrto zimo se bojujejo naši sinovi in bratje. Njih varstvu in njih brambi je namenjeno vojno posojilo. Njim moramo sedaj pomagati. Splošna brambna dolžnost tam zunaj, splošna dolžnost, podpisati vojno posojilo, tu doma!

Vojska nam je prinesla občno draginjo, vojno posojilo odstrani njene vzroke in jo omeji. Kdor podpiše vojno posojilo, olajša vsem težka bremena in nas približa miru.

Omahljivec podaljša vojsko, se pregreši proti celokupnosti in škoduje samemu sebi. Vojno posojilo je vsakemu posamezniku najvažnejši in najboljši način štedenja, zanj jamči vse državno premoženje, prinaša ti najvišje obresti in je prosto vsakega posebnega davka.

Vsakdo mora torej podpisati toliko vojnega posojila, kolikor le more. Kako? — Zavarovanje na vojno posojilo kaže vsakomur pravo pot.

Kdor hoče štediti v bodočnosti, more podpisati dosti več vojnega posojila nego ima danes premoženja. S tem pa poskrbi tudi že za ženo in otroke, za starše, za brate in sestre. Vojno posojilo odplača po svoji želji v 10 do 20 letih. Ako umrje poprej, dobe njegovi zapuščeni takoj celo vojno posojilo. Zavarovanje je dostopno vsem v enaki meri: narodu doma in vojakom na bojišču.

Tako zavarovanje se more skleniti pri c. k. priv. življenski zavarovalnici Avstr. Feniks na Dunaju na temelju pogodbe s c. k. avstr. vojaškim zakladom za vdove in sirote.

Važne prednosti zavarovanja so nizki prispevki brez razlike starosti, pristop do 60. leta, polna veljavnost tudi za slučaj smrti v vojni, polno obrestovanje posojila, nezapadnost premij od prvega hipa naprej.

Pri 10 letnem plačevanju se plača za podpis vojnega posojila in za zavarovanje od vsakih K 1000 — vojnega posojila mesečno le K 6-80, pri 20 letnem plačevanju mesečno le K 3-10. Neznatne premije se morejo plačevati tudi celo, pol in četrtletno. Kdor razpolaga z večjo vsoto denarja, stori najbolje ako poravna zavarovalnino za celo zavarovalno dobo nankrat, ker je potem deležen največjih ugodnosti.

Zavarovanja na vojno posojilo do K 5.000 — se sprejemajo brez zdravniške preiskave, za višje zneske z dravniško preiskavo in pod posebnimi, zelo ugodnimi pogoji.

Za premijska plačila se sprejemajo tudi prejšnja vojna posojila.

Pojasnila dajajo in predloge sprejemajo deželna poslovalnica c. k. avstr. vojaškega zaklada za vdove in sirote, zavarovalni oddelek, Ljubljana, Franca Jozefa nabrežje 1, okrajne poslovalnice v vseh polit. okrajih in njih pooblaščenisti zastopniki.

Zadnja poročila došla v petek dne 9. novembra.

Poljsko vprašanje nereseno.

V proračunskem odseku je dne 8. novembra socialdemokrat dr. Ellenbogen ugovarjal, da bi se poljsko vprašanje, ki je gotovo v zvezi s vprašanjem miru, rešilo brez avstrijskega parlamenta. Dr. Ellenbognu se je pridružil v imenu Jugoslovancov dr. Korosec, ki je izjavil, da bi rešitev poljskega vprašanja, kakor se namerava izvesti, imela dalekosežne posledice na zunanjo in notranjo politiko. Govornik protestira, da bi se taka vprašanja reševala brez sodelovanja državnega zbora. Predsednik dr. Sylvestjer je nato izjavil, da bo o tem obvestil ministrskega predsednika. Sklenilo se je, popoldne ob 3. uri sklicati skupno sejo proračunskega in ustavnega odseka.

V skupni seji proračunskega in ustavnega odseka je prišlo do razburljivih prizorov. Z ozirom na poljsko vprašanje je podal ministrski predsednik dr. vitez Seidler izjavo, v kateri zatrjuje, da poročila berlinskih listov o poteku in stanju pogajanj radi poljskega vprašanja med avstrijsko in nemško vlado ne odgovarjajo dejstvom. Med grofom Černinom in nemško vlado so se ob priliki obiska grofa Černina v Berlinu vsekako vršila predpovedovanja o modalitetah rešitve poljskega vprašanja, ki so sicer potekla ugodno, a niso nikakor privedla do zaključka in tem manj do konkretnega sporazuma, ker bodo pri sklepanju kake pogodbe imeli sogovoriti še tudi drugi merodajni faktorji. Dr. vitez Seidler je še dostavil: Več Vam ne morem povedati. Seidlerjeva izjava je vzbudila v vrstah jugoslovanskih, čeških, rusinskih in socialdemokratskih članov obeh odsekov veliko presenečenje in razburjenje. Del poslancev je sprejel Seidlerjevo izjavo s smehom, drugi so zopet glasno protestirali. Nastal je velik nemir. Vpilo in kričalo se je vprek in vprek. Končno je izjavil dr. Korosec, da bo v petkovi seji državne zbornice vložil glede poljskega vprašanja posebno interpelacijo. Isto nameravajo Čehi. Listi pišejo, da utegne priti v današnji seji do burnih prizorov. Skupno sejo obeh odsekov so morali končno radi naraščajoče razburjenosti predčasno zaključiti. Rusini so izjavili, da so vsled stališča vlade v poljskem vprašanju prisiljeni pretrgati svoje odnose do vlade. Če jih hoče vlada popolnoma na milost in nemilost izročiti Poljakom, nimajo Ukrajinci v Avstriji ničesar več iskati.

Vlada hoče ugoditi samo Poljakom in jim podvreči tudi Rusine. Jugoslovanskega vprašanja ne mara rešiti, ali pa le tako kot si ga želijo Nemci, da bi jim ostala pot do Adrije preko Slovenije prosta. Čehe pa vlada glede njih državnopravnih zahtev istotako prezira kot nas Slovence. Taka vlada, ki hoče pomagati izvršiti vsenemški program, ne more vladati po večini slovanske Avstrije. Neizprosen boj taki vladi! V tem boju stojijo združeni zastopniki treh tlačanih narodov: Slovenci, Čehi in Ukrajinci.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 8. novembra.

Italijansko bojišče.

Zavezniške čete feldmaršala nadvojvode Evgena so včeraj, neumorno zasledujoč sovražnika, prodrele do reke Livenze. Sovražnik se je proti prekoračenju reke povsod zelo hudo ustavljal, toda bil je na več mestih od avstro-ogrskih in nemških čet vržen nazaj in bil prisiljen k nadaljnemu umikanju.

Tudi v gorovju so se Italijani na številnih mestih žilavo ustavljali. Južno od Tolmezza, začaje na našo fronto, se je mogla neka hrabra laška skupina pod poveljstvom poveljnika 36. divizije, ki se je opirala na utrdbe San Simeone, vzdržati skozi več dni proti obkoljevalnim napadom naših gorskih in nemških lovskih čet. Od včeraj zvečer so italijanski topovi ustavili ogenj. Včeraj je popolnoma odrezani sovražnik razstrelil utrdbe. Njegovi poskusi, da bi se preril, so se izjalovili. Po častnem boju je sovražnik, broječ nekaj tisoč mož, odložil orožje.

Tudi v obkrajnem gorovju Cadore in Primore je prišlo do hudih spopadov. Naše čete so se polastile važnih točk.

Zavezniške čete so včeraj vjele in vplenile: 1 generala, 1 divizijski štab, 2 polkovnika, 170 častnikov, 17 tisoč mož, 80 topov in 6 letal. Celokupno število vjetih se je zvišalo na 250.000 mož, število vpljenjenih topov pa na 2300.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berlin, 8. novembra.

Italijansko bojišče.

Naši na gorskih črtah prodirajoči oddelki so strli odpor sovražnih zadnjih čet.

Sovražniku, ki je še vstrajal ob srednjem toku Tilmenta med mestoma Tolmezzo in Humin in ob stalnih utrdbah Monte San Simeone, so napadalni oddelki zastavili umik. Do sedaj se je moralo udati 17.000 Italijanov, med njimi 1 general, in 80 topov.

V dolini ob reki Livenzi so se razvili boji. V krepkem napadu so si nemške in avstro-ogrške čete priborile prehod čez reko kljub temu, da je sovražnik podrli mostove; sovražnik je bil vržen proti zahodu.

Celokupno število vjetih znaša več kakor 250 tisoč mož, plen na topovih pa čez 2300.

Macedonsko bojišče.

Ob kolenu reke Črne je bilo artilerijsko delovanje zopet živahneje.

Zopet preobrat v Rusiji

Strastna borba za nadvlado v Rusiji je stopila v nov štadij. Delavski in vojaški svet sta se s pomočjo čet polastila Petrograda in vlade, sta odstavila dosedanjočasno rusko vlado, vtaknila v zapor vse člane vlade, le načelniku dosedanje provizorične vlade, Kerenskemu, se je posrečilo zbežati. V naslednjem prinašamo došla poročila iz Petrograda z dne 7. novembra:

Oklic nove revolucionarne vlade.

Nova revolucionarna vlada je izdala naslednji oklic:

Vsi politični vjetniki se naj takoj izpustijo iz zaporov. Bivši ministri Kornovalov, Kiškin, Tereščenko, Maljantovic, Nikitin in drugi so bili vtaknjeni v ječo. Kerenskij je zbežal. Armadam se zaukažuje ukreniti vse potrebno, da se Kerenskega takoj vjame in spravi v Petrograd. Vsaka pomoč v prid Kerenskemu se smatra kot zločin na državi. V Petrogradu je zmagalo svetovalstvo delavstva in vojaštva. Izraža se upanje, da ostane promet na železnih cestah nemstven.

Za takojšen pravičen mir.

Iz Petrograda se dne 7. novembra zvečer poroča:

Nova revolucionarna vlada je izdala oklic, da se je Petrograd brez krvoprelitja udal novi vladi. Nova vlada pa bo predlagala, da se sklene takoj pravičen mir, bo izročila kmetom zemljišča in bo sklicala ustavodajno skupščino.

Ruska severna armada koraka proti Petrogradu.

„Morning-Post“ javlja dne 8. novembra:

Čete ruske severne armade korakajo proti Petrogradu; izrekle so se za novo revolucionarno vlado. Zasedle so tovarno za izdelovanje municije v predmestju Wiborg.

Nemško vojno brodovje pred Helsingforsom.

Iz Stockholma se dne 8. novembra poroča:

Železniška zveza med Finsko in Petrogradom je pretrgana. Del nemškega vojnega brodovja se nahaja pred Helsingforsom (pomorska trdnjava v Finskem zalivu, ki brani vhod pred Petrograd).

Dopisi.

Maribor. Spodnještajerska ljudska posojilnica v Stolni ulici sprejema prijave za 7. vojno posojilo.

Razvanje pri Mariboru. V četrtek, dne 25. oktobra so se telesni ostanki g. dr. Karla Tausch pripeljali v Razvanje iz mariborske bolnišnice, kjer je umrl na zastrupljenju krvi. Bil je pravičen Nemec. Storil je mnogo v gospodarskem oziru za kmetsko ljudstvo. N. p. v m.!

Hoče. Kmetška hranilnica in posojilnica sprejema prijave za 7. vojno posojilo.

Sv. Peter pri Mariboru. Že menda pred štiri tedni je izginil Janez Gačnik, zidar in zelar v Trčovi. Pravijo, da je utonil v Dravi, ker so baje našli njegov klobuk pri Dravi. Drugi pravijo pa, da se je izognil domačim prepirom in šel delat na Dravsko polje, posebno popravljat raznih peči. Govori se veliko, ne ve se pa nič gotovega. Sicer se človeško življenje prav malo ceni v teh strašnih časih, ni prav, da se taki slučajji ne razjasnijo, da se ljudstvo pomiri in dožene resnica in spravi krivica na dan.

Gornja Radgona. Posojilnica v Gornji Radgoni sprejema prijave za sedmo avstrijsko vojno posojilo. Prijavi se lahko vsak dan ob navadnih uradnih urah. Dolžnost prebivalstva gornjeradgonskega okraja bi bila, da vse zneske, katere hoče dati za vojno posojilo, prijavi edinole pri svojem domačem, slovenskem denarnem zavodu.

Gornja Radgona. Na tukajšnji ljudski šoli je bil nastavljen skozi več desetletij kot nadučitelj, oz. ravnatelj Simon Erschenjak. Akoravno je rojen Slovenec, je bil vso dobo njegovega učiteljevanja Slovencem vedno nasproten, zato pa tem bolj vnet pristavši nemškutarjev in „Stajerca.“ Premnogo renegatov naše školice je bilo z njim v prijateljskem stiku. Že pred daljšim časom je težko zbolel in ker je zbolela istodobno tudi njegova žena, tako da doma ni imel več postrežbe, so ga prepeljali v bolnišnico v Radgono. Tam ga nameravajo odpustiti in silijo sedaj občino, da ga vzame v svojo oskrbo. Sedaj pa med tolikimi njegovimi dobro situiranimi prijatelji Nemci in nemškutarji v celi Gornji Radgoni ni najti nobenega, kateri bi ga vzel na večer njegovega življenja pod svojo gostoljubno, prijateljsko streho! Občina, v katere zastopu sedijo njegovi najskrenejši prijatelji, se obrača v zadnjem času do najbornejših in najrevnejših slovenskih kočarjev v Gornji Radgoni, da bi ga vzeli za majhno odškodnino, katero bi plačala občina, pod streho. Erženjaku kljub krivicam, katere je prizadjal našemu narodu te okolice, na večer njegovega življenja ne želimo nič slabega, temveč smo zapisali to le, da se javno razkrije plemenit značaj, prijateljstvo in bratska ljubezen nemškutarjev do svojih pristavšev, kadar pridejo enkrat v bečo.

Križevci. Dvojno odlikovanje prejel je v teku enega leta kmetovalec Matija Rakuša iz Grab, sedaj pri c. in kr. drag. polku 12, 5. esk., in sicer dne 22. junija t. l., dobil je hrabrostno kolajno za svojo hrabro nastopanje proti sovražniku, in dne 18. oktobra pa je bil spet odlikovan s Karlovim krdelnim križcem za dolgo in zvesto službovanje v vojski.

Mala Nedelja. Troje mladeničev je zopet darovalo svoje mlado življenje domovini na oltar izmalonedeljske župnije: Vincenc Hanžel iz Drakovca je umrl po zadobljenih ranah v vojni bolnišnici dne 25. junija 1917. Zapušča mater-vdovo, sestro in brata-vojaka. Andrej Čolnik iz Drakovca je padel v bojih na tirolskem bojišču dne 10. junija. Umrl je tudi njegov bratranec Franc Slana iz Moravca v bolnici na Dunaju, dne 8. avgusta. Zapušča mater-vdovo in 2 sestrin in brata vojaka.

Zavrč. Iz ruskega vjetništva piše Mihael Kočevar, ki se nahaja že od 22. novembra 1914 v vjetništvu, svoji ženi. Dopisnico je pisal dne 20. julija in sprejela jo je dne 18. oktobra. Nahaja se v tambovski guberniji, Bogojavlensk, Ljubohumskah v Rusiji. Kočevar piše, da bolni vjetniki v njegovem kraju ne dobijo ne zdravnika in ne zdravil.

Ptuj. Kmetška hranilnica in posojilnica v Ptuj (minoritski samostan) naznanja, da so uradni dnevi odslej vsak četrtek in nedeljo predpoldan. Sprejema tudi podpisovanja za 7. vojno posojilo.

Laporje. Slovenskokatoliško izobraževalno društvo priredi v nedeljo po večernicah občni zbor. Vabimo k obilni udeležbi.

Celje. Po kratki boleznii je dne 22. oktobra umrl v 54. letu svoje starosti postajenačelnik tukajšnje železniške postaje Hubert Kügler. — Pred dnevi je vzel 10letni učenec Franc Gobec iz Gornje Hudinje nabasano puško svojega očeta. Deček je s puško ravnal tako neprevidno, da se je izprožila in je strel zadel dečka v glavo. Deček je kmalu nato umrl.

Petrovče. V nedeljo, dne 11. novembra, se bo vršil občni zbor Dekliške zveze. Večernice ob pol 3. uri, nauk za Marijino družbo in nato zborovanje v društveni sobi. Vspored obeta biti jako zanimiv, zato ste vse mladenke, ne samo prejšnje članice, najprijazneje vabljen, da pridete v najobilnejšem številu. Dolžnost Vas kliče. Torej v nedeljo vse v Petrovče!

Listnica uredništva.

G. g. poslancu R. in B. Dunaj: Dobili ste le ob sklepu uredništva. Pride v pondeljki „Straži.“ Za poslano pristna hvala!

GOSTILNA
pri Vogrincu v Kamnici
pri Mariboru

prporoča sveža prstna, izborna stara
in nova vina iz okolice, sadjevec in
pristno žganje. Izborna kuhinja in
točna postrežba!

Kupim zamaške in steklenice.
KISLO VODO
razpošilja **A. OSET,**
pošta Guštanj, Koroško.

Brinje
za kuhanje žganja oddaja
v večjih in manjših množinah
trrdka **IVAN JELAČIN**
LJUBLJANA, Emonska cesta 2.

MUZEJ
Slov. zgodovinskega društva,
Maribor, Koroška cesta 10
Narujte zanj vse zgodovinsko važne
predmete, osobito valpe, spomenike.

Slovinci,
Naročajte
in razširjajte
Stražo!

Za pristnost in izvor se jamči v polnem obsegu.
VINA bela, rdeča in črna
(dalmatinska) od 56 l naprej
po povzetju prodaja in razpošilja trrdka
F. CVITANIC vdova **V MARIBORU,**
Šolska ulica št. 5.

HRASTOV LES,
DEBELI
predaja Kmetijska zadruga
NA CVENU PRI LJUTOMERU.

Naročajte, priporočajte, podpirajte v prvi vrsti svej
list v Novem mestu
Dolenjske Novice
vsi dolenjski rojaki, ki živite na zelenem Štajerskem.
Naprej plačana letna naročnina 3 krone.

KUPIM
vinske drože ter tropine
v vsaki množini.
Cenj. ponudbe naj se pošiljajo
žganjarni
ROBERT DIEHL, Celje.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.
Goričar & Leskovšek
Celje
trgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi potrebščinami na
debelo in drobno, priporoča:
trgovcem in preprodajalcem
velikansko izbero dopisnic
XX po raznih cenah. XX
Za gostilničarje:
Papirnatu servijete vsled
novih predpisov namestnije v
Gradcu po zelo nizkih cenah.

Čevlji
z lesenimi podplati,
najboljše kakovosti, okovani, znotraj obloženi s
kežuho vino.

Št. 26—28	K 14.—
" 29—34	K 17.—
" 35—38	K 20.—
" 39—41	K 23.—
" 42—46	K 26.—

Posiljanje po pošti. Povzetje. Zamenjava devoljenski
Poštnina in stroški pošiljanja do 5 kg 1 K 40 v.
M. Schram, Maribor ob D.
GOSPOSKA ULICA

Cvetje
iz vrtov sv. Frančiška
(glasilo III. reda) izhaja v Kamniku na
Kranjskem in stane za celo leto 2 K.

IZDELOVANJE
raznovrstne cerkvene oprave, kot oltar-
jev, kipov, vojnih spominskih plošč, ka-
kor tudi prenovljenje istih ohranite po
končani vojski našem slovenskemu
umetniku-podobarju in pozlatarju
Ivanu Sojč
Maribor, Reiserjeva ulica št. 26.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brojavnj naslov:
Cirilova tiskarna
Maribor

sprejema vsa tiskarsko stroko spadajoča dela kakor:
časnik, knjige, brožure, stenske in druge keledarje.
Za vsa tiskarska urada: spovedna in misijonske listke s črtnim, rednim ali
medrim tiskom, uradne savitke s tiskom glave ter rane emanzilne napisne
za glavne občinske, županske in druge urade: uradne savitke, oznake, na-
pisne, naglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in
trgovce: pisna, savitke, okrožnice, račune, spomine, mesece, cenika, do-
pisnice, naslovnice, letake in lepake s črtnim in drugobarvnim tiskom.
Za posejilnice, združenja in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in spre-
jemnice, letna poročila, računake, zbirničke, društvene ssnake, valbe itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta šte. 5
priporoča svoje veliko zalogo raznega papirja, porosnikov, peres, škatlice
za porosnike, svinčnikov, radirk, kamencov, tablic, črnil, savitkov (bar-
vanih in belih, v vsah velikostih), trgovskih knjig, noticov, pisarniškega
papirja v mapah in škatljah, razglednic, itd. — Sveta podobe (male, re-
like in stenske), raspisa vsah velikosti, molitveniki, malezi, svodnjice,
kapatirji. — Štampilije za urade in dr. — Postrežba točna in solčna.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptujju
registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

<p>Uradne ure vsako sredo, vsak petek in vsak sejmski dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure do- poldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dep.</p> <p>Uradni prostori nahajajo v minoritskem samostanu v Ptujju.</p>	<p>Hranilne vloge obrestuje po 4 % od 1. in 16. v mescu po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripisejo glav- nici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob. Na razpolago se strankam brezplačno poštno-hranilne po- ložnice št. 118.060 in domači nabiralniki.</p>	<p>Posojila se dajejo na vknjižbo po 5 %, na vknjižbo in na po 5 1/2 %, na menice po 6 %, na listine in na listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.</p> <p>Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in samostojno prosnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe in posojilnica brezplačno, stranka plača samo tekoče.</p>
--	--	---

Strojepisno, večdo slovenske in nemške stenografske, fije sprejme odvetnik dr. Florjan Kukovec v Slovenski Bistrici. Nastop 15. decembra, event 1. januarja. Plača po dogovoru.

Posojilnica v Brežicah

razprodavala bo svoje zemljišče „Grič“ v **Čatežu** na Kranjskem, dne **18. novembra 1917, ob 1 uri popoldne na licu mesta.**

Posestvo meri prilično 20 oralov, večinoma travniki in gozdovi.

Na posestvu je dobro idoč hotel in dve vili.

Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri Posojilnici v Brežicah, ki je tudi za vsa daljna pojasnila na razpolago.

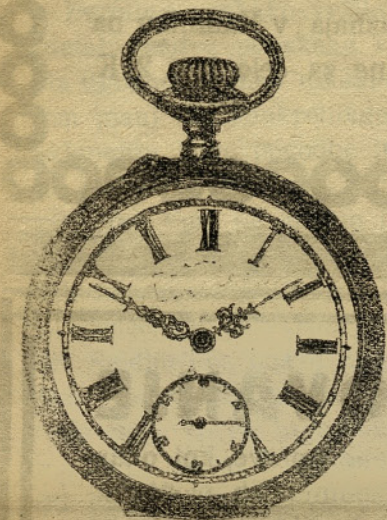
KUPIM

vsako množino **jabolk** tudi za prešanje po postavno določenih cenah.

Za vsako župnijo v okrajnem glavarstvu Maribor in Ptuj se iščejo tudi zanesljivi nakupovalci proti dobri plači.

FR. KREPEK,
pocblaćeni nakupovalec sadja.
Sv. Lenart v Slovenskih goricah.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Za vsako ure se jamčil

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

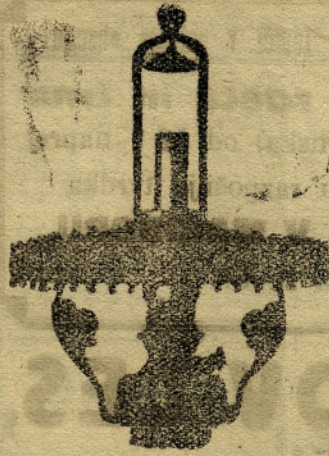
Obala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo!

FRANC STRUPI :: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svežo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za sodebe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

SUHE GOBE (JURČKE)

kupuje v vsaki množini in po najvišjih cenah

M. RANT, KRANJ,
največja eksportna tvrdka suhih gob.

Vinski kamen,

suhe gobe, kumno, med, vosek, sveže in suho sadje smrekove storže, sploh vse deželne in gozdne pridelke, kakor tudi vinske sode in vse vrste praznih vreč kupi vsake množine veletrgovec **ANTON KOLENC, CELJE.**

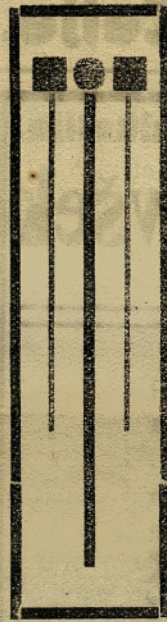
Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omelenim jamstvom.

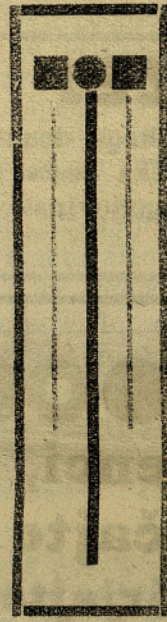
Dovoljuje članom posojila proti poročtvu, zastavi življenjskih polik, posestev, vrednostnih papirjev ali zaznambl na službene prejemeke.

Vračajo se posojila v 7%, 15 ali 22%, letih v odsekah ali pa v poljubnih dogovorjenih obročih.

Kdor želi posojilo, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 18, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2%.

Društvene lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848,40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno glavnice za 6.089.850 kron.

1 par rumenih rokavlic in 1 siva rokavica izgubljena na potu od Urbana do Maribora. Naj se odda proti nagradi pri Dadiću, Viktringh fve ulice, Maribor.

Izgubila se je vreča usnja na cesti od Sv. Tamaša do Dornave. Pošteni najditelj naj vrse proti dobri nagradi Ignacu Božič, Tegetthofova ul. 31.

Nova hiša

podobna vili, je naprodaj 15 minut od Maribora v Pobrežju za 20.000 K je še šest let davka presta, 4 sobe, 3 kuhinje, klet, perilnica, 3 drvarnice, vse pod hišo. Lep vrt, studenec z dobro pitno vodo, svizki hlev in še nekaj drevos sadja in traja nasajenega. Hiša je leta 1911 zidana, močna. Za drugo nadstropje, če bi hotel kdo zidati. Za plačati je samo 14.000 K. Ker drugo je Posojilnica. Kdor hoče natančneje zvedeti pojasnila da Franc Krepek, Maribor, Triesterstrasse 11. v branjeriji.

GOBE

Iepo posušene kupim tudi letos v vsaki množini. V prvi vrsti št. 1. bomo gledanje ali hrav. le potem lesčke 1. b. d. Prosim sušiti in ponuditi same take vrste pravih gob, ki jih poznate kot ušičke. — Rudolf Starčevič, ekspert gob v Konjicah Štajersko. 881

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti trimesčni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštas hranilne položnice (97.073) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

le članom in sicer: na vknjižbo proti papirni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročtvu po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povratni gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12 ure popoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure popoldne izvenzaj praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure popoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

sprejema hranilne vloge od vsakega, in jih obrestuje po

4%.

Za nalaganje denarja po pošti so na razpolo gopolžnice o. kr. poštas hranilnice na Dunaju št. 92.465.

Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje

članom na vknjižbo, na poročtvu in zastave pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in drugo zemljknižno izpeljavo izvršuje posejilnica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure popoldne.

„Hotel Bell vol“. Graška (casarja Viliema) cesta št. 9.